

نکات برتر

در

بیماری‌های داخلی (کلیه)

خلاصه هاریسون ۲۰۰۸ و سیل انشیاال ۲۰۰۲
به همراه گایدلاین و تست

رفرانس آزمون‌های پذیرش دستیار و پیش‌کارورزی

گردآوری:

دکتر مهدی ایزدی

پروانه دانش

مؤسسه انتشاراتی

سرشناسه: ایزدی، مهدی، ۱۳۴۹ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: نکات برتر در بیماری‌های داخلی (کلیه): خلاصه
«سیسمل استیال ۲۰۰۷ و هاریسون ۲۰۰۸ به همراه «Guideline»
رفوانس آزمون پذیرش دستیار و پیش‌کارورزی / گردآوری مهدی ایزدی...
مشخصات نشر: تهران: پروانه دانش، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۲۰۲ ص: جدول.

شابک: ۷۰۰۰۰ ریال 9-046-157-600-978 ISBN
وضعیت فهرست نویسی: فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
یادداشت: کتاب حاضر بر اساس کتاب Harrison's principle of
internal medicine, 17 th ed c2008, cecil essentials
of medicine, 7th ed, c2007 است

موضوع: کلیه -- بیماری‌ها - تشخیص
موضوع: کلیه -- بیماری‌ها. آزمون‌ها و تمرین‌ها
شناسه: سیسل، راسل لافایت، ۱۸۸۱-۱۹۶۵ م، اصول طب داخلی سیسل.
شناسه افزوده: هریسون، تنسلی راندولف، ۱۹۰۰-م، اصول طب داخلی
رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ م ۱۹ الف ۹۰۲ RC
رده بندی دیویی: ۶۱۶/۶۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۷۳۴۸۲

نام کتاب: نکات برتر در بیماری‌های داخلی - کلیه

نویسنده: دکتر مهدی ایزدی

ویراستار ادبی: مهندس خشایار نیلچی

ناشر: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی پروانه دانش

چاپ: آسیا

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹

نوبت چاپ: اول

حروفچینی: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی پروانه دانش

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹-۰۴۶-۱۵۷-۰۰۰-۶۷۸-۹78 ISBN
9-046-157-600-978

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات پروانه
دانش است.

تهران، بلوار کشاورز، خیابان ۱۶ آذر، پلاک ۶۸، طبقه دوم:

انتشارات پروانه دانش، تلفن: ۸۸۹۷۴۱۴۷-۸۸۹۷۱۲۷۹

دفتر مرکزی: تهران، کارگر شمالی، خیابان فرصت روبروی

دانشکده دامپزشکی پلاک ۸۳ واحد ۲۰۹، تلفن:

۶۶۹۳۳۱۱۴-۶۶۹۱۳۷۳۵

آناتومی و فیزیولوژی.....	۱۱
آناتومی.....	۱۱
فیزیولوژی.....	۱۵
رویکرد به بیماری کلیوی.....	۲۱
آزمون‌های عملکرد کلیوی.....	۲۱
آزمایش ادرار.....	۲۴
سندرم‌های کلیوی.....	۲۶
تصویربرداری.....	۲۷
بیوپسی کلیه.....	۲۹
اختلالات آب و الکترولیت‌ها.....	۳۵
اختلالات حجم.....	۳۵
اختلالات اسمولالیته.....	۴۰
اختلالات یون سدیم.....	۴۲
اختلالات یون پتاسیم.....	۵۳
اختلالات اسید و باز.....	۷۱
مقدمات.....	۷۱
اسیدوز متابولیک.....	۷۵
آلکالوز متابولیک.....	۸۲
اسیدوز تنفسی.....	۸۶
آلکالوز تنفسی.....	۸۷
سندرم‌های اسیدوز توبولر.....	۸۹
بیماری‌های گلومرولی.....	۹۹
مقدمات.....	۹۹
سندرم نفریتیک حاد.....	۱۰۰
گلومرولونفریت سریع‌اً پیش‌رونده.....	۱۰۳
سندرم نفروتیک.....	۱۰۵
اختلالات ادراری بدون علامت.....	۱۱۳
بیماری‌های غیر گلومرولی.....	۱۲۰
نفروباتی توبولی بینایی.....	۱۲۰
بیماری‌های کیستیک کلیوی.....	۱۲۶
انسداد ادراری.....	۱۳۰

نفرولیتیاژیس	۱۳۲
تنوبلاسم‌های دستگاه ادراری	۱۳۹
بیماری‌های عروقی کلیه	۱۴۳
انسداد شریان کلیوی	۱۴۳
بیماری ایسکمیک کلیوی	۱۴۴
بیماری آتروآمبولیک کلیوی	۱۴۵
نفرواسکلروز ناشی از هیپرتانسیون مزمن	۱۴۶
نفرواسکلروز بدخیم	۱۴۷
اسکلرودرما	۱۴۷
HUS و TTP	۱۴۸
سندرم آنتی‌بادی ضد فسفولیپید	۱۴۹
ترومبوز ورید کلیوی	۱۵۰
دیسپلازی فیبروموسکولر	۱۵۱
نارسایی حاد کلیه	۱۵۳
تعریف	۱۵۳
اتیولوژی	۱۵۳
تظاهرات بالینی	۱۶۰
ارزیابی	۱۶۰
عوارض	۱۶۷
درمان	۱۶۸
پیش‌آگهی	۱۷۳
نارسایی مزمن کلیه	۱۷۷
تعریف	۱۷۷
پاتوفیزیولوژی	۱۷۷
اییدمیولوژی	۱۷۹
اتیولوژی	۱۷۹
تظاهرات بالینی و آزمایشگاهی	۱۷۹
ارزیابی	۱۹۰
درمان	۱۹۲
درمان‌های جایگزین کلیه	۱۹۵

سخنی با خوانندگان

خواننده گرامی!

کتاب حاضر خلاصه مبحث کلیه از کتاب «هاریسون ۲۰۰۸ و سسیل اسنشیال ۲۰۰۷» است. مباحث انتخاب شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان رفرانس آزمون پذیرش دستیار و پیش کارورزی معرفی شده‌اند. مجموعه حاضر به گونه‌ای تألیف و تدوین شده است که با کمک آن شما بتوانید بر راحتی به تمامی

پرسش‌های مبحث داخلی (کلیه) از آزمون‌های پذیرش دستیار و پیش کارورزی پاسخ دهید. در هنگام نگارش کتاب سعی بر این بوده است که هیچ مطلبی از قلم نیفتد و کتاب با قلمی روان نگاشته شود تا شما بتوانید با سرعت مطالب مهم را مرور نمایید. تأکید عمده ما در تألیف این کتاب، رعایت اصول کلی ویرایش و روانی مطالب، ذکر تمامی نکات مهم، مشخص کردن مطالب مهم‌تر با شیوه نگارش متفاوت و مهمتر از همه کمک به سهولت مطالعه و بخاطر سپاری مطالب با کمک تقسیم‌بندی و طبقه‌بندی مطالب بوده است.

در ضمن، در ارتباط با کتابی که در دست دارید به موارد زیر توجه داشته باشید:

اول: پرسش‌های مربوط به آزمون‌های سال‌های گذشته (از سال ۱۳۷۶)، به تفکیک در انتهای فصول گنجانیده شده است. پاسخ پرسش‌ها نیز بصورت غیر تشریحی به دنبال پرسش‌ها جای داده شده‌اند. توجه داشته باشید که ممکن است پرسش‌های مذکور از رفرانس‌های قبلی طرح شده باشند و از این رو پاسخ تشریحی و دقیق آن‌ها را در این کتاب پیدا نکنید! این مسئله را به نقص این کتاب نسبت ندهید! اسیدوزهای توبولی کلیوی نیز از کتاب سسیل اسنشیال به بخش هاریسون اضافه شده‌اند (چون در مبحث اسید و باز به این مبحث اشاره نشده بود).

دوم: بنا بر درخواست شما خوانندگان عزیز، در حد امکان جداول و شکل‌های کتاب به فارسی برگردانیده شده‌اند.

سوم: در ابتدای کتاب راهنمای کوچکی برای مطالعه مطالب کتاب جای داده شده است که مطالعه آن را به همه شما توصیه می‌نمائیم.

بر اساس آخرین تغییرات ارائه شده در رفرانس‌های آزمون پذیرش دستیار سال ۸۹، مجموعه داخلی نکات برتر (که همواره از استقبال خوبی برخوردار بوده است)، بطور کامل در اختیار شما قرار می‌گیرد. قسمت عمده مطالب داخلی مربوط به کتاب سسیل اسنشیال ۲۰۰۷ و هاریسون ۲۰۰۸ هستند. با توجه به فشرده بودن مباحث سسیل اسنشیال سعی شده است که تا حد ممکن مباحث مذکور کمتر خلاصه شوند و تلاش بر این بوده

است تا با دسته بندی فصول هر مبحث بر سرعت خواندن کتاب افزوده شود. تمامی مباحث از دو کتاب سسیل و هاریسون (بر اساس فصل بندی سسیل) به گونه ای در هم ادغام شده اند که به توالی خواندن مطالب خللی وارد نیاید و شما بتوانید بر راحتی و از ابتدای کتاب مطالعه را آغاز نمایید. در نگارش کتاب های داخلی در ابتدا پرسش های آزمون های پیش کارورزی و پذیرش دستیار سال های پیش مورد بررسی قرار گرفته، سپس بر اساس اصول آن ها، کتاب به نگارش درآمده است. قابل ذکر است که در آزمون های دستیاری اسفند ۸۷ و بهمن و اسفند ۸۸، پاسخ ۱۰۰٪ پرسش های داخلی و جراحی در مجموعه کتاب های نکات برتر موجود بود.

و اما در آخر، حرفی نمانده است، جز آرزوی موفقیت برای شما خوانندگان گرامی، پوزش برای خطاهای احتمالی (و اجتناب ناپذیر) کتاب و امید به این که ما را از نقایص موجود (با وجود حداکثر تلاش) آگاه نمایید.

به امید موفقیت شما
انتشارات پروانه دانش

خواننده گرامی بر اساس رفرانس های ۸۹ باید هیپوناترمی و هیپرnatرمی و نارسایی هارکلیه را از روی هاریسون مطالعه کنید. در ضمن بر خلاف سال های گذشته دیگر نیازی نیست تا بخش های مقدماتی مربوط به بیماری های کلیوی نظیر رویکرد به همافوری، پروتئینوری و ازتیمی را بر اساس هاریسون بخوانید.

لطفاً این بخش را حتماً مطالعه کنید!

صبر کنید! پیش از این مطالعه این کتاب را شروع کنید، فقط ۱۰ دقیقه وقت بگذارید و مطالب این چند صفحه را مطالعه کنید! پشیمان نمی شوید!

قرار است در آزمون پذیرش دستیار شرکت کنید و اوضاع هم مثل همیشه خیلی خراب است! کوهی از مطالب را باید در مغزتان جای دهید و تازه اگر بتوانید این کار با موفقیت به انجام برسانید، بیرون کشیدن آن‌ها کار هر کسی نیست! سر امتحان شما می‌ماند و انبوه مطالب خوانده شده (و درهم) و کوهی از مطالب فراموش شده! چه باید کرد؟ خیلی ساده است، باید دو نکته مهم زیر را همیشه در نظر داشت:

۱- قسمت بیشتر پرسش‌های امتحان از بخش کمی از مطالب طرح می‌شوند. به عبارت دیگر بیشتر پرسش‌های امتحان از مطالب

مهم انتخاب می‌شوند. پس بهتر است اول مطالب مهم را بخوانید و بعد سراغ مطالبی بروید که احتمالاً خواندن و نخواندن آن‌ها فرقی ندارد.

۲- مرور کردن مطالب خیلی مفیدتر از کم مرور کردن مطالب زیاد است.

از دو نکته فوق نتیجه می‌گیریم که اگر شما بتوانید مطالب مهم را انتخاب کنید (فرض کنید $\frac{1}{3}$ کل مطالب مهم باشند) و آن‌ها را سه بار مرور کنید، بهتر از زمانی نتیجه می‌گیرید که کل مطالب را بخوانید و فرصت مرور نداشته باشید.

این راهنما نیز با این هدف تهیه شده است: هدف مشخص کردن مطالب مهم است! با خودتان رودربایستی نداشته باشید! مسلماً فرصت کافی برای خواندن همه مطالب را نخواهید داشت و بدتر از آن فرصتی برای مرور آن‌ها بدست نخواهید آورد (می‌دانید کل حجم رفرانس‌های آزمون دستیاری چقدر است؟) پس بهتر است از جایی شروع کنید. در این راهنما سعی شده است که به نیازهای شما توجه شود. مطالب First Choice مطالبی هستند که حتماً باید آن‌ها را مطالعه کنید. به عبارت دیگر به احتمال زیاد این مطالب در حدود ۶۰ تا ۷۰٪ از پرسش‌های شما را تشکیل می‌دهند، پس بهتر است اول آن‌ها را مطالعه کنید. مطالب Second Choice ۲۰ تا ۳۰٪ از پرسش‌ها را به خود اختصاص می‌دهند، و سرانجام مطالب Third Choice کمتر از ۱۰٪ سؤالات را شامل می‌شوند (و

بدرد شاگرد اول‌ها می‌خورند). البته با توجه به تغییر رفرانس داخلی از هاریسون به سسیل، دیگر به فکر مطالب Third Choice در مبحث داخلی نباشید! همه مطالب برای شما مهم هستند.

مشخص است که اگر بتوانید کتاب را از اول شروع کنید و تمام آن را تا به آخر بخوانید، مطالب با هماهنگی و پیوستگی مطالعه خواهند شد و در نهایت استفاده بیشتری خواهید برد! اما با توجه به کمبود زمان مطالعه، می‌توانید از راهنمای زیر (که بر اساس تجزیه و تحلیل آماری پرسش‌های سال‌های گذشته تهیه شده است)، برای استفاده بیشتر از مطالب کتاب استفاده کنید: مطالب First Choice در مبحث کلیه شامل موارد زیر می‌شوند:

۱- اگر می‌خواهید تنها یک بخش از مبحث «کلیه» را مطالعه کنید، بی‌چون و چرا به سراغ مبحث «اسید و باز» بروید. مبحث دشواری است! و مسلماً از آن خوششان نخواهد آمد! اما همیشه یک سؤال دارد! بنابراین بهتر است هر چه زودتر این مبحث را بخوانید و خیالتان را راحت کنید. در انتهای کتاب ضمیمه‌ای از کتاب سسیل استنشال برای ارزیابی سریع اسید و باز آمده است. می‌تواند با استفاده از این الگوریتم (و البته با کمک اعداد ذکر شده در هاریسون) سرعت نوع اختلال اسید و باز را مشخص کنید. در همین مبحث بیشتر روی اسیدوز متابولیک و مخصوصاً آنیون گپ تأکید داشته باشید.

بطور خلاصه در مبحث اسید و باز سه مطلب مهم را باید یاد بگیرید:

- تعیین نوع اختلال اسید و باز (انواع مختلط)؛

- محاسبه آنیون گپ؛

- تعیین نوع اسیدوز متابولیک (با آنیون گپ

بالا یا آنیون گپ طبیعی)؛

مطالب مربوط به دلتا آنیون گپ.

۲- بعد از مبحث اسید و باز سراغ مبحث نارسایی حاد کلیوی بروید که بر اساس رفرانس‌های جدید باید آن را از روی هاریسون بخوانید و مخصوصاً بر روی شاخص‌های ادراری (افتراق بین نکرورز توپولی حاد و ازتمی پره‌رنال) توجه داشته باشید. در مبحث انواع خاص نارسایی حاد کلیوی، رابدومیولیز و نفروپاتی ناشی از اسید اوریک را با دقت بیشتری بخوانید.

۳- سراغ نارسایی مزمن کلیوی بروید. این قسمت از هاریسون ۲۰۰۸ نسبت به هاریسون ۲۰۰۵ تغییرات قابل توجهی دارد. در این بخش بر روی موارد زیر تأکید خاص داشته باشید:

- فرمول محاسبه GFR.

- مراحل نارسایی مزمن کلیوی (و GFR)؛

- عوارض استخوانی نارسایی مزمن

کلیوی؛

- عوارض خونی نارسایی مزمن کلیوی و

درمان آنمی با اریتروپوئین؛

- اندیکاسیون‌های شروع دیالیز؛

- درمان هیپرتانسیون و درمان نارسایی

کلیوی در دیابت.

کلیوی؛

- نفروپاتی داروهای مسکن.

حالا به سراغ مطالب Second Choice بروید و موارد زیر را در اولویت قرار دهید:

۱- جدول دیورتیک‌ها (فصل سوم)؛

۲- ازدیاد حجم (فصل سوم)؛

۳- هیپرناترمی و هیپوناترمی بطور کامل (شامل الگوریتم‌ها)؛

۴- بیماری‌های عروقی کلیه با تأکید بر روی اسکرودرما (درمان)، تنگی شریان کلیوی و بویژه HUS.

- نفروپاتی دیابتی؛

- PSGN.

- اتیولوژی انواع گلومرولوپاتی‌های اولیه؛

- بیماری برگز.

۷- در مبحث بیماری‌های غیر گلومرولی،

موارد زیر اهمیت زیادتری دارند:

- پیشگیری و درمان سنگ‌های کلیوی؛

- جدول بسیار مهم بیماری‌های کیستیک

حالا که تمام مطالب فوق را بخوبی مطالعه کرده‌اید، مرور کردن آن‌ها را فراموش نکنید! به ترتیب ذکر شده به مرور مطالب پردازید!

به امید موفقیت شما

دکتر مهدی ایزدی